

Het volume van de industriële produktie steeg in maart ten opzichte van februari, terwijl ook de orderontvangst, met name die uit het buitenland, toenam. De bezettingsgraad van de produktie-installaties in de industrie liep in het eerste kwartaal licht op ten opzichte van het vierde kwartaal van 1984.

De voor prijsveranderingen gecorrigeerde invoer daalde in februari ten opzichte van dezelfde maand een jaar daarvoor. De uitvoer nam daarentegen toe.

De consumptie door gezinnen, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, steeg in maart ten opzichte van dezelfde maand in 1984. Ook in het gehele eerste kwartaal van 1985 lag het niveau van de gezinsconsumptie hoger dan in het overeenkomstige kwartaal van 1984. De toename volgt op een periode van vier jaar waarin de kwartaalcijfers vrijwel voortdurend zijn gedaald.

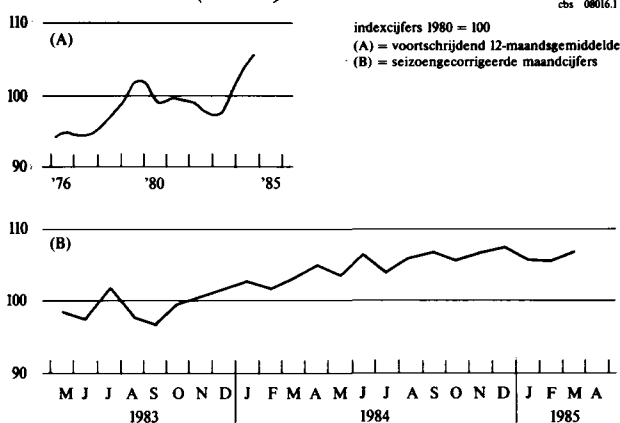
Het volume van de bruto investeringen in vaste activa nam in het vierde kwartaal van 1984 sterk toe in vergelijking met het overeenkomstige kwartaal van 1983. Vooral de investeringen in de nijverheid stegen fors.

Het voor seizoeninvloeden gecorrigeerde aantal werklozen daalde in april licht.

Dit blijkt uit gegevens die medio mei 1985 beschikbaar waren.

Het voor seizoeninvloeden gecorrigeerde volume van de industriële produktie steeg in maart ten opzichte van februari met ruim 1%. Gemiddeld over het eerste kwartaal daalde de bedrijvigheid echter licht (-0,5%) ten opzichte van het vierde kwartaal van 1984.

Produktie industrie (volume)

Vergeleken met het eerste kwartaal van 1984 steeg het volume van de produktie met 3%.

Bedrijfsklassen waarbij de produktiegroei in het eerste kwartaal dit percentage te boven ging, waren de rubber- en kunststofverwerkende industrie, de metaalindustrie en de grafische en papierindustrie. De chemische industrie, die een belangrijke bijdrage leverde aan de groei van de industriële produktie in 1984, kende in het eerste kwartaal van 1985 een groeipercentage dat gelijk was aan dat van de totale industrie. Beneden het

gemiddelde groeipercentage van de industrie bleven in de eerste drie maanden van dit jaar de voedings- en genotmiddelenindustrie, de textiel- en kledingindustrie en de hout- en bouwmaterialenindustrie. De relatief koude weersomstandigheden in de eerste twee maanden van dit jaar kunnen op de produktie-ontwikkeling van deze laatste bedrijfsklasse van invloed zijn geweest. Dit geldt ook voor de delfstoffenwinning en de openbare nutsbedrijven, waar in het eerste kwartaal hoge groeipercentages werden gemeten (resp. 11 en 8%).

Door deze ontwikkeling steeg in het eerste kwartaal het produktievolume in de nijverheid (exclusief de bouwnijverheid) met 6%. Dit steeds gemeten ten opzichte van dezelfde periode een jaar daarvoor.

Het indexcijfer van de orderpositie van de industrie steeg in maart ten opzichte van februari met 1%. Gemiddeld over het eerste kwartaal bleef de orderpositie op hetzelfde niveau als in het vierde kwartaal van 1984.

De orderontvangst in de industrie nam in maart ten opzichte van februari toe. De orderontvangst uit het buitenland steeg sterker dan die uit het binnenland.

De bezettingsgraad van de produktie-installaties liep in het eerste kwartaal licht op ten opzichte van het vierde kwartaal van 1984.

De voor prijsveranderingen gecorrigeerde invoer daalde in februari met 1% ten opzichte van februari 1984. De uitvoer nam met 5% toe. Deze cijfers moeten met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden omdat er bij de afzonderlijke maanden aanzienlijke fluctuaties kunnen voorkomen. Als de ontwikkelingen over de eerste twee maanden van dit jaar worden samengenomen, resulteren ten opzichte van de overeenkomstige periode in het voorgaande jaar volumestijgingen van 4% voor de invoer en 5% voor de uitvoer.

De vorige maand gesignaleerde ontwikkeling van weer oplopende prijsstijgingen bij de invoer werd door de februaricijfers bevestigd. De prijsstijging van de uitvoer bleef in februari gelijk aan die in januari. Een en ander had tot gevolg dat in de eerste twee maanden van dit jaar de prijsstijging van de invoer die van de uitvoer overtrof. In 1984 was sprake van een tegengestelde ontwikkeling.

De consumptie door gezinshuishoudingen, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, lag in maart op een niveau dat 1% hoger was dan in de overeenkomstige maand van 1984. Als gecorrigeerd zou worden voor verschillen in koopdagen zou de toename groter zijn geweest (maart 1985 had een zondag meer en een donderdag minder dan maart 1984). Er werden vooral meer duurzame goederen gekocht (3% t.o.v. maart 1984).

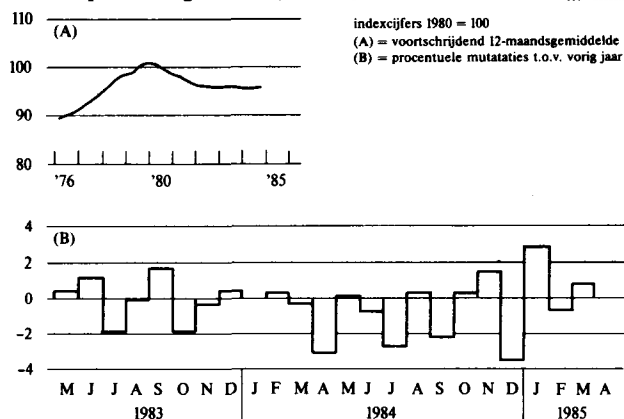
Deze toename had met name betrekking op personenauto's en kleding en schoeisel. De aankopen van voedings- en genotmiddelen lagen echter lager (-2% t.o.v. maart 1984).

Verbeterde cijfers worden niet als zodanig gekenmerkt.

* Samengesteld door de hoofdafdeling Nationale rekeningen van het CBS.

Consumptie door gezinnen (volume)

cbs 08016.2

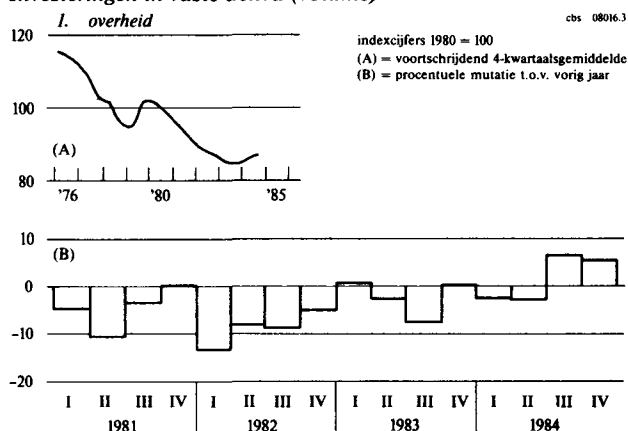

Het maartcijfer van de gezinsconsumptie bracht het eerste kwartaal op een niveau dat, gecorrigeerd voor prijsveranderingen, 1% hoger lag dan het eerste kwartaal van 1984. Deze toename volgt op een periode van voortdurende volumedalingen die inzette in het derde kwartaal van 1980; met uitzondering van het tweede kwartaal van 1983 is er tot en met het vierde kwartaal van 1984 steeds sprake geweest van dalingen (vergeleken met de overeenkomstige kwartalen van het voorgaande jaar). Door deze ontwikkelingen lag het niveau van de gezinsconsumptie in het eerste kwartaal van 1985 - ondanks de toename - nog bijna 4% onder dat van het eerste kwartaal van 1980. Per hoofd van de bevolking lag het niveau 6% lager.

Het volume van de *bruto investeringen in vaste activa* lag in het vierde kwartaal van 1984 8% hoger dan in het overeenkomstige kwartaal van 1983.

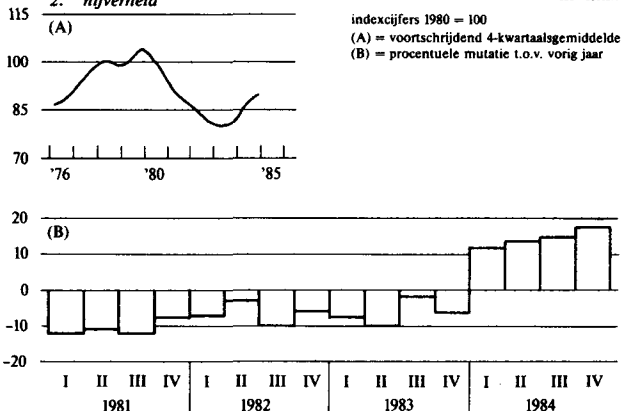
Investerings in vaste activa (volume)

cbs 08016.3

2. nijverheid

cbs 08016.4

Voor het jaar 1984 als geheel bedraagt de toename ten opzichte van 1983 4%.

Als het verloop van de totale investeringen over een wat langere periode wordt bezien, valt te constateren dat de jaren 1979 tot en met 1982 steeds volumedalingen te zien hebben gegeven. In de loop van 1983 trad een licht herstel op gevolgd door een duidelijke toename in het eerste kwartaal van 1984. In het tweede en derde kwartaal van 1984 bleven de investeringen op het niveau van de overeenkomstige kwartalen van 1983.

De investeringen door de overheid namen in het vierde kwartaal van 1984 met 5% toe ten opzichte van het vierde kwartaal van 1983. In het derde kwartaal van 1984 werd ook een volumetoename geregistreerd. Gemeten over het gehele jaar 1984 was de stijging ten opzichte van 1983 2%. In een reeks van jaren daarvoor was er vrijwel steeds sprake van volumedalingen.

De bedrijfsinvesteringen namen in het vierde kwartaal van 1984 met 8% toe, en in het jaar 1984 als geheel met 4%. Uitzonderd de investeringen in woningen zijn deze percentages resp. 11 en 5%.

Vooral de investeringen door de nijverheid stegen sterk. In het vierde kwartaal van 1984 was de toename 18% ten opzichte van het overeenkomstige kwartaal in 1983. Ook in de overige kwartalen van 1984 was sprake van aanzienlijke toenemingen, waardoor de nijverheidsinvesteringen in het jaar 1984 15% hoger waren dan in 1983. In 1983 was het volume van de investeringen door de nijverheid nog met 7% gedaald ten opzichte van 1982. Ook voor de jaren 1980, 1981 en 1982 was sprake van dalingen. In 1984 lagen de nijverheidsinvesteringen daardoor nog 11% onder het niveau van 1979.

Van de verschillende typen investeringsgoederen gaven de investeringen in machines en overige uitrustingsstukken in het vierde kwartaal een toename te zien van 15%. Ook het jaarcijfer over 1984 lag duidelijk hoger dan in 1983 (14%). De investeringen in grond-, water- en wegenbouwkundige werken (9%), in wegvervoermiddelen (8%) en in woningen (3%) waren, in volume gemeten, eveneens hoger dan in 1983.

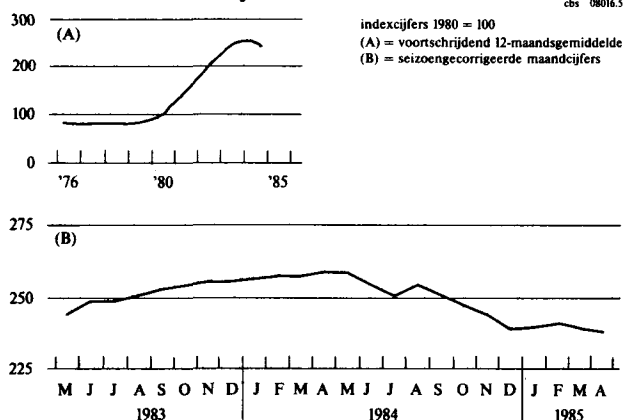
De investeringen in gebouwen (-2%), in vliegtuigen (-10%) en in schepen (-31%) lagen onder het niveau van 1983.

De groei van het totale investeringsvolume in Nederland (8%) was in het vierde kwartaal groter dan in Groot-Brittannië (5%) en in de Bondsrepubliek Duitsland (1%). Japan en de Verenigde Staten gaven hogere groeipercentages te zien (resp. 10 en 13%). Dit steeds vergeleken met dezelfde periode een jaar daarvoor. Voor het jaar 1984 als geheel bleef in de genoemde landen alleen het accres in de Bondsrepubliek Duitsland (1%) onder dat van Nederland (4%).

Het voor seizoeninvloeden gecorrigeerde aantal *geregistreerde werklozen* is in april met 4 200 afgenomen ten opzichte van maart. De daling van het aantal mannelijke werklozen was groter (5 100), bij de vrouwen nam de gecorrigeerde werkloosheid echter toe (900). De totale werkloosheid, die vanaf medio 1984 daalde, is sinds december 1984 nagenoeg constant gebleven.

Werkloosheid nieuwe definitie

cbs 08016.5

Tabel 1. Kerngegevens recente ontwikkelingen

cbs

	Gemidd. jaarmutatie 1978/1982	1983	1984	1983				1984				1985				
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	apr.
1. Hoeveelheidsgegevens																
	%	% mutatie t.o.v. dezelfde periode een jaar daarvoor														
<i>Gemiddelde dagproductie in de nijverheid</i>																
Nijverheid	-1	2	5	5	8	4	6	3	6	5	3	1	9	5	4	
Delfstoffenwinning	-6	8	2	8	14	-5	1	-6	11	0	-5	-10	20	10	4	
Industrie	1	0	6	4	6	7	7	6	3	6	6	6	2	3	4	
Voedings- en genotm. ind.	3	1	3	3	3	4	3	3		4	2	3				
Textiel-, kledingindustrie	-4	-4	0	4	-1	1	0	-2		-2	-2	-3	-2			
Papierind., uitgeverijen	1	0	5	5	5	6	5	5		2	5	7	6	6		
Aardolie-industrie	-8	8	10	14	20	5	10	4		7	6	1				
Chemische industrie	2	9	8	16	12	9	6	4	3	2	3	5	2	4	4	
Rubberindustrie	2	5	7	8	8	6	7	7		8	8	5				
Hout- en bouwmaterialenind.	-5	-2	0	3	2	1	-1	-3		-7	-2	2				
Metaalindustrie	1	-2	9	2	5	9	11	11		12	12	9				
Basismetalaalindustrie	0	8	20	29	37	21	16	10	4	9	8	12	11	3	-1	
Overige metaalindustrie	1	-3	8	-1	2	8	11	11		12	12	8				
Openbare nutsbedrijven	1	3	4	9	4	2	9	0	8	6	0	-3	16	9	0	
<i>Bouwnijverheid: aantallen begonnen woningen</i>																
	0	2	-5	5	9	-1	-17	-12								
<i>Buitenlandse handel</i>																
Invoer, totaal	0	4	7	3	11	6	7	6		14	8	-3	9	-1		
Grondst. en halffabrikaten	0	4	11	3	15	11	11	9		17	8	2	7	-2		
Consumptiegoederen	2	1	2	-5	3	3	-1	8		14	10	-2	5	-1		
Investeringsgoederen	-2	8	14	16	29	4	19	7		32	8	-12	24	-7		
Algemene goederen	7	5	-15	4	-16	-14	-13	-13		-19	2	-21	11	17		
Uitvoer, totaal	2	6	6	6	9	5	4	7		18	7	-5	5	5		
Onbewerkte agrar. prod.	6	2	5	-1	-1	0	7	15		27	14	5	7	9		
Delfstoffen	-7	4	-2	8	15	-11	-7	-13		8	-8	-28	15	6		
Fabrikaten, totaal	3	7	7	7	9	7	4	8		17	8	-3	3	4		
voedings- en genotmidd.	7	6	6	6	2	7	6	10		21	10	-1	19	3		
textiel en kleding	0	0	11	5	7	15	6	15		21	13	8	8	9		
aardolieproducten	-2	8	1	-1	14	-10	0	0		7	-2	-6	-8	5		
chemische producten	4	12	9	18	14	13	3	6		14	11	-8	-2	7		
metaalproducten	3	3	10	7	7	10	7	11		23	10	1	5	0		
overige fabrikaten	3	5	8	6	8	13	7	10		22	7	-1	1	2		
<i>Consumptieve bestedingen van de Nederlandse bevolking</i>																
Totale consumptie	1	0	-1	-1	0	-1	-2	-1	1	0	1	-4	3	-1	1	
Voedings- en genotmidd.	1	0	-4	-2	-2	-5	-5	-3	-1	-2	1	-8	3	-3	-2	
Duurz. consumptiegoederen	-3	0	-2	-1	-2	-2	-3	-1	0	1	3	-5	0	-5	3	
Ov. goederen en diensten	2	0	1	0	2	1	0	0	1	1	1	-1	3	0	1	
<i>Bruto invest. in vaste activa</i>																
<i>Bedrijven</i>																
Nijverheid	-3	-7	15	-6	12	14	15	18								
Andere bedrijven	-2	6	-1	0	12	-6	-14	6								
Woning-exploitatie	-4	1	2	4	4	-2	4	3								
Totaal bedrijven	-3	1	4	0	9	0	0	8								
Overheid	-4	-2	2	0	-2	-3	7	5								
Totaal	-3	0	4	0	7	0	1	8								
<i>Naar type</i>																
Bouwwerken	-3	-3	3	0	2	-1	4	4								
Vervoermiddelen	-3	17	-2	2	26	-8	-24	4								
Machines e.d.	-1	-1	14	-1	11	14	14	15								
2. Prijzen																
Prijsindex gezinsconsumptie, reeks voor werkn. gezinnen	5,6	2,8	3,3	2,8	3,7	3,7	2,9	3,0	2,3	3,1	3,0	2,8	2,4	2,2	2,4	2,5
Invoer (unit werk.)	8	1	6	4	7	7	5	4		5	4	3	5	6		
Uitvoer (unit value)	8	-1	8	3	8	10	7	6		7	6	5	4	4		
Ruilvoet	0	-1	2	-1	1	3	2	2		2	2	2	-1	-1		
Producentenprijzen, binnenl. afzet nijverh. (excl. bouw-)	8,0	0,4	5,5	2,1	5,5	6,4	5,8	4,6		4,9	4,5	4,3				
Idem afzet land- en tuinbouw	3	2	2	9	9	5	2	-6		-1	-7	-7				
Indexcijfers regelingslonen	5	1	0	-1	0	0	1	1	2	1	1	1	2	2	2	
3. Sociale indicatoren																
Werkz. pers. in de delfst.w., industrie en openbaar nut	-3	-5	-2	-5	-4	-3	-2	-1								
Productie per werkn. in de nijverheid (excl. bouw-)	2	7	7	10	11	6	8	4								
Uitgesproken faillissementen	22	-11	-19	-29	-19	-24	-19	-14	-16	4	-22	-24	-2	-31	-13	-1
aantallen (x 1 000)																
Openstaande aanvragen ¹	9	15	11	13	14	16	18	21	17	17	18	21	21	22	22	
Werklozen ¹	801	822	830	839	839	821	791	781	803	793	777	780	783	778	774	
%																
Werklozen in % v.d. afhankelijke beroepsbevolking	17,1	17,2	18,0	17,8	17,0	17,3	16,7	16,3	16,8	16,7	16,6	16,5	16,5	15,9	15,4	
4. Geld- en kredietwezen																
% mutaties t.o.v. dezelfde periode een jaar daarvoor																
Consumptief krediet (verstr.)	-3	-2	-1	-5	4	0	-9	4		2	19	-8	-7	-2		
ANP-CBS beursindex	0	44	27	49	48	24	16	25	22	26	27	21	14	23	28	29
Geldhoeveelheid	4	11	4	11	4	3	4	5		5	2	7	6	8		
Spaartegoeden	12	1	3	0	2	3	4	4		4	4	5				
Dollarkoers contante notering	2	7	12	10	14	9	11	15	21	18	12	13	13	22	28	17
%																
Daggeld rente	5,3	5,8	5,7	5,9	5,7	5,9	5,7	6,4	5,9	5,6	5,6	5,8	6,5	6,9	6,8	
Rendement op staatsobligaties	8,2	8,0	8,4	8,3	8,3	8,3	7,4	7,7	7,6	7,3	7,3	7,2	7,8	8,0	7,6	

¹ Seizoengecorrigeerde cijfers.

Tabel 2. *Conjunctuurtest bij de industrie*

cbs

	1983			1984				1985	1984			1985		
	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	jan.	febr.	mrt.	jan.	febr.	mrt.
1984=100														
Nederland														
Indexcijfer orderpositie	91	93	93	96	101	101	101	101	95	96	99	102	101	102
saldi van de positieve en negatieve antwoorden (in %)														
Orderontvangsten binnenland ¹	-4	-6	-2	4	3	-4	-1	2	3	1	7	3	-6	9
Orderontvangsten buitenland ¹	3	1	5	10	-2	-1	0	12	9	5	16	11	11	14
Stemmingsindicator ²	-8	-7	-4	-1	-1	-3	-2		-2	0	-2	-1	4	
%														
Bezettingsgraad	80	81	80	82	83	84	83	84						
saldi van de positieve en negatieve antwoorden (in %)														
Europese Gemeenschap														
Stemmingsindicator ²	-11	-9	-4	-4	-5	-2	-3	-3	-3	-4	-5	-4		
%														
Bezettingsgraad	76	77	78	79	80	79	81							

¹ De vraagstelling heeft betrekking op de ontwikkeling t.o.v. de voorgaande periode.² Dit is een gemiddelde van de antwoorden op de vragen: beoordeling van de voorraden eindproducten en de bedrijvigheid in de komende maanden; seizoengecorrigeerde gegevens (bron: Eurostat).Tabel 3. *Productie nijverheid buitenland. Volume-ontwikkelingen*

cbs

	1983	1984	1983				1984				1985					
			4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.
% mutatie t.o.v. dezelfde periode een jaar daarvoor																
Bondsrepubliek Duitsland	1	3	6	6	0	4	4		4	0	8	4	1	3	4	
Frankrijk	1	3	2	3	2	3	3		3	3	6	2	1	-1	2	
Italië	-3	3	2	1	7	7	3		9	7	4	2	4	0	8	
België	2	4	4	6	5	3	3		1	7	2	0	8	1		
Groot-Brittannië	3	1	4	4	1	0	0		0	1	0	0	0	-1	1	
Denemarken	3	10	5	9	7	10	13		12	5	21	12	7	10	5	
Verenigde Staten	6	11	15	15	13	9	6	3	9	7	6	6	6	5	3	3
Japan	3	11	9	11	12	10	10	6	11	7	12	10	9	8	6	5
Buitenland (gewogen) ¹	0	4	5	5	3	4	4		4	3	6	3	3	2		
Nederland	2	5	5	8	4	6	3	6	9	7	5	3	1	9	5	4

¹ Een gemiddelde van de 9 belangrijkste exportlanden, gewogen met hun aandelen in de Nederlandse export in 1980.Tabel 4. *Bruto investeringen buitenland in vaste activa. Volume-ontwikkelingen*

cbs

	1981	1982	1983	1984	1982		1983				1984			
					3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
% mutatie t.o.v. dezelfde periode een jaar daarvoor														
Bondsrepubliek Duitsland	-4	-5	3	1	-6	0	0	3	3	6	5	-3	1	1
Frankrijk	-2	-1	-2		0	-1	0	-4	-2	-1	-3	0		
Italië	1	-5	-5		-5	-5	-9	-7	-4	-1	-1	2	3	
Groot-Brittannië	-9	7	4	8	10	8	8	3	1	3	10	9	7	5
Verenigde Staten	3	-7	10	18	-9	-6	-2	7	14	20	22	21	17	13
Japan	4	3	1	9	2	3	1	-1	1	2	5	9	9	10
Nederland	-11	-4	0	4	-4	-1	-3	2	3	0	7	0	1	8

Bron: OECD.